

HS

KULTTUURI

C MIELIPIDE • TÄNÄÄN

Muotoilija Eero Aarnio on kopioiduimpia suomalaisia muotoilijoita. Kuvassa Aarnio The Tree -teoksensa kanssa.

Alibaba ja Aarnion aarteet

Maailman arvokkaimman verkkokauppayhtiön Alibaban kauppapaikat ovat kopioitua suomalaisdesignia väärällään. Eero Aarnion nimellä tuotteita löytyy lähes 3 000.

KULTTUURI

Toimitussihteeri: Pirkko Kotirinta • Editointi: Leena Pallari, Sirpa Pääkkönen, Miska Rantanen • Ulkoasu: Eeva Naarmala, Meidi Poikonen • Kuvatoimittaja: John Woodward

”**Jos yksi saadaan lopettamaan, niin pian toinen aloittaa. Ne ovat kuin muurahaisia. Niitä tulee ja tulee.**”

Muotoilu

Jussi Lehmusvesi HS

Eero Aarnion Pallo-tuolissa on toimiva Ericsson-puhelin.

2 905

Muotoilija Eero Aarnio on hämmästynyt. Olen juuri avannut hänen tietokoneellaan Alibaba.com-sivuston ja kirjoittanut hakusanaksi hänen sukunimensä.

Sivusto ilmoittaa verkkokaupasta löytyvän 2 905 hänen suunnittelemaansa tuotetta. Ruudulle avautuu valokuvia Pallo- tuoleista, Pastilleista, Poneista, Puppyista ja Parabel-pöydistä eli juuri niistä tuotteista, jotka ovat tehneet hänestä maailman kuulun muotoilijan.

Samoja tuotteita löytyy kaikkialta hänen ateljeekodistaan Kirkkonummen Veikkolassa, jossa selailemme kiinalaissivuston tarjontaa.

Pääosa tietokoneruudulla näkyvistä tuotteista on tietysti kopioita.

Alkuhämmästyksen jälkeen Aarnio ottaa tilanteen rauhallisesti. ”En aio ottaa näistä minikäänlaista päänsärkyä.”

ASENTEEN ymmärtää, sillä Aarnio pyörittää nykyään tuotteisiinsa keskittyvää perheyrittystä yhdessä vaimonsa ja tyttäriensä kanssa ilman lakimiehiä tai muita avustajia.

Alibaba puolestaan on maailman arvokkain verkkokauppayhtiö, joka listautui New Yorkin pörssiin syyskuussa.

Toisin kuin vaikkapa Amazon, Alibaba ei itse myy mitään. Yrityksen verkkokauppa- paikoilla, kuten Alibaba.comissa, Taobaos- sa ja Tmallissa tuotteita myy kahdeksan miljoonaa ulkopuolista kauppiasta.

ALIBABA tekee rahansa tarjoamalla markkinointia ja maksupalveluja sekä perimällä maksuja kaupanteosta.

Bisnes on suunnaton. Yhtiön kaupoissa tehtiin viime vuonna ostoksia noin Suomen bruttokansantuotetta vastaavalla summalla.

Alibaban perustaja Jack Ma on

lähes 20 miljardin euron omaisuudellaan maailman rikkaimpia ihmisiä.

Aarniota vastassa olisi siis todellinen jättiläinen.

PAITSI Aarniota, Alibaba.comista löytyy myös muita suomalaisia design-brändejä.

On Fiskarsia, Marimekkoa, Iitalaa, Artekia ja muita.

Eräs kiinalaisyrittäjä tarjoaa toisille yrityksille ostettavaksi Aalto-maljakkoita alimmillaan 0,25 dollarin hintaan. Minimitalaus on 5 000 kappaletta ja toimituskapasiteetti rajaton.

Hinnasta päätellen vaasi tuskin on aito Aalto, mutta kysytään varmuuden vuoksi oikeudenomistajalta eli nykyisin Fiskarsilta.

”Sivustolla myynnissä olevien Aalto-tuotteiden kerrotaan olevan prässilasia. Tämäkin antaa viitteitä kopiosta, sillä Aalto-maljakko valmistetaan suupuhallettuna ainoastaan Iitalassa”,

tuotekehityksestä vastaava Riitta Turto muotoilee.

Myös Marimekko kertoo, että valtaosa Alibaban kauppa- paikoilla tarjotuista tuotteista on väärennöksiä.

Tilanne on epäilemättä ikävä suomalaisille design-yrityksille, jotka pyrkivät parhaillaan Kiinan markkinoille, esimerkiksi omia myymälöitään perustamalla.

Kuinka voi kilpailla aidoilla tuotteilla joitakin kymmeniä senttejä maksavia kopioita vastaan?

MITEN Alibaba vastaa syytöksiin? Yritys on ajoittain ollut haluton kommentoimaan kopiointia, mutta kysyn kuitenkin asiaa sähköpostilla.

Muutaman päivän kuluttua saankin paluupostia.

Vastauksessaan Alibaba ei suostu arvioimaan kopioiden osuutta sivustoillaan tarjottavista tuotteista, mutta se ilmoittaa taistelevansa päättäväisesti ko-

pioita vastaan.

Tärkein menetelmä on Ali-Project-järjestelmä, joka antaa oikeudenomistajalle mahdollisuuden rekisteröityä ja ilmoittaa tekijänoikeusrikkomuksista.

Asia tutkitaan, ja kopioita myyvä kauppias lentää kolmanteen varoituksesta ulos.

Marimekko vahvistaa, että järjestelmä on käytössä.

”Aika-ajoin haemme loukkaavien tuotteiden tarjoajat esille Alibabassa sekä Aliexpressissä ja teemme ilmoituksen”, Marimekolla tekijänoikeusasioita hoitava Tiina Lencioni sanoo.

”Se vähentää oikeuksiamme loukkaavien tuotteiden määrää kauppa- paikoilla väliaikaisesti.”

Marimekko-tuotteita Alibaba.comista löytyy vain 68.

AARNION tuhansiin tuotteisiin verrattuna se on vähän.

Aarnion design-hiiri napsuu, kun jatkamme selaamista. Tuote- esittelykuvista iso osa on ku-

KULTTUURI

HEIDI PIIRONEN HS

Tässä ilmoituksessa kerrotaan, että kyseessä on Eero Aarnio -kopio.

Taobaossa on myytävänä Pallo-tuoleja myös lapsille.

Marimekon Unikko-kuosi vetoaa myös Aasiassa.

Tästä ei Aalto-maljakkopääläpene.

Fakta

Alibaba Group ohitti Amazonin

- Alibaba Group on maailman arvokkain verkkokauppayritys. Sen markkina-arvo on lähes 217 miljardia euroa.
- Yritys hallitsee verkkokauppaa ylivoimaisesti Kiinassa ja laajenee voimakkaasti muualla.
- Yhtiöllä on useita verkkobrändejä, kuten Alibaba.com, Taobao, Tmall, eTao, AliExpress ja Alipay.
- Suurin omistaja on japanilainen verkkoyhtiö Softbank, joka on myös peliyhtiö Supercellin pääomistaja.
- Ali Baba on Tuhannen ja yhden yön tarinoiden köyhä halonhakkaaja, joka avaa rosvojen luolan taikasanoilla "Seesam aukene".

vakaappauksia hänen sivuiltaan, toisissa taas näkyy kopioinnin lopputulos.

Aarniota tökeröimmät versiot naurattavat.

"Hullun näköisiä."
"Voi kauheaa!"

"Ihan väärät suhteet. Ei tuo mahan alusta ole tuollainen."

"Mikä pannukakku tuokin jalaka on. Ei ole sinne päinkään."

AARNIO EI KATSELE kuvia tuotteittensa kopioista ensimmäistä kertaa, sillä esimerkiksi Pallo-tuolista on hänen uransa aikana ollut liikkeellä arviolta kymmenkunta eri versiota. Välillä hän on puuttunut tapauksiin.

"Toisaalta taas sanotaan, että huonoa tuotetta ei kopioida. Kopio on aina ansaittava."

Aarnio kuitenkin myöntää pelkäävänsä, että huonot tuotteet pilaavat hänen nimensä muotoilijana.

Lähtisikö Aarnio jättälistä vastaan?

YRITYSTEN kauppapaikkana toimivan Alibaba.comin lisäksi kopiokauppa rehoittaa yksityisille suunnatussa, pitkälti nettihuuto-kaupan periaattein toimivassa Taobaossa.

Tuoteväarennösten jahtaamiseen erikoistuneen Haydn Simpsonin mukaan monien hänen asiakkaidensa nimissä tarjotuita tuotteista yli 80 prosenttia on vääreännöksiä.

CNN:n haastattelussa Simpson sanoo, että yksi ongelma juuri Alibabankin liikeidea. Koska yritys ei itse omista myytäviä tuotteita, sen on vaikea kontrolloida niiden aitous.

Ja koska se hankkii rahansa välitysmaksulla, asiakkaiden kaitseminen ei ole houkutteleva tehtävä.

"Silloin se kannibalisoisi omaa markkinapaikkaansa", Simpson sanoo.

Monet asiantuntijat tosin sanovat, että pörssiastautuminen on saanut Alibabankin aiempaa ak-

tiivisemmaksi taistelussa kopioita vastaan.

Yrityksen oman ilmoituksen mukaan se poisti viime vuonna pelkästään Taobaosta huomattavasti yli sata miljoonaa tuoteilmoitusta.

Mi 25 sentin Aalto-vaasien luvataan puuttua.

"Käymme mielellämme vuoropuhelua Alvar Aallon oikeudenomistajien kanssa ja ratkaisemme ongelman", HS:n saamassa viestissä sanotaan.

RATKAISEMISTA RIITTÄÄ, sillä Alibabankin sivustoilla tehtyjen kauppajen määrä on käsittämättömän suuri.

Viime vuonna ostoksia kuljetettiin viidessä miljardissa paketissa, mikä tarkoittaa keskimäärin 150:tä ostosta sekunnissa.

On mahdotonta tietää, kuinka monessa niistä on ollut suomalaisen designtuotteen kopio.

Keskusrikospoliisin tuoreen

arvion mukaan kiinalaiskopiot ovat kasvava uhka Suomi-designille.

Syynä on se, ettei muotoilun suojaamiseen ole herätty ajoissa.

PALATAAN Veikkolaan, Aarnion suuren piirustuspöydän ääreen.

Isäntä vaikuttaa jo hieman levottomalta, sillä suunnittelutavaakin olisi. Pää kihisee ideoita, joita pitäisi päästä työstämään.

Kysyn, eikö hänen kannattaisi mieluummin suojata vanhoja klassikkojaan, kun järjestelmätkin tuntuvat olevan valmiina.

Aarnio huokaa ja kohauttaa olkiaan. Sitä täällä käyneet juristitkin ovat hänelle sanoneet.

"Ei minulla ole aikaa niiden vahtimiseen", hän sanoo.

"Jos yksi saadaan lopettamaan, niin pian toinen aloittaa. Ne ovat kuin muurahaisia. Niitä tulee ja tulee."

"Minähän olen koko ajan vi-

hainen, jos mä lähden noita jahaamaan. En halua olla vihainen. Ei silloin pysty luomaan, jos on kielteinen asenne."

Muotoilija aikoo käydä taisteluun omilla aseillaan. Kun muut hukkaavat aikaansa kopiointiin, hän keksii uutta.

AARNION TODELLINEN aarte-kammio sijaitsee hänen pääkopassaan.

"On minulla on sellainenkin idea, että jospa tekisikin kopion jostain menestyneestä kiinalais-tuotteesta. Silloin ehkä ymmärtäisiin, mistä on kysymys", suunnittelija sanoo.

Kun haastattelua seuraavana päivänä naputan Aarnion nimen hakukenttään, määrä on nousut 2 956 tuotteeseen.

Se on 51 nimikettä enemmän kuin vuorokautta aikaisemmin.

Aarniota itseään se tuskin niin kiinnostaa.

Maailmassa on vielä monta to-
teuttamatonta ideaa.